

BUDAPEST

Tovább javult a főváros lakosságának alapvető ellátása

— A FŐVÁROSI TANÁCS ELNÖKÉNEK FELSZÓLALÁSA A PARLAMENTBEN —

Az országgyűlés legutóbbi, nyári ülésén az 1973. évi állami költségvetés zárszámadási vitájában a Fővárosi Tanács elnöke: Szépvölgyi Zoltán elvtárs is felszólalt. A Parlamentben elhangzott beszédét — amelyet a napilapok helyszíne miatt csak kivonatolva közölhettek — az alábbiakban teljes részletességgel ismertetjük olvasóinknak.

Tisztelt országgyűlés! Kedves képviselő elvtársak! Az 1973. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés és Faluvégi elvtárs szóbeli beszámolója is jól tükrözi azokat a nagyszerű eredményeket, amelyeket a népgazdaság minden területén elértünk. Az elszámolás alaposan és meggyőzően bizonyítja, hogy a népgazdaság pártunk gazdaságpolitikájának és a X. kongresszus határozatainak megfelelően a IV. ötéves terv céljaival összhangban fejlődött.

Az elmúlt évben minden fő feladat teljesült, az életkörülmények javultak, az életszínvonal tovább emelkedett. Ezért a költségvetés végrehajtásával és az elért eredményekkel általában elégedettek lehetünk.

A költségvetési előirányzatok a tanácsok számára is lehetővé tették, hogy az állam támogatásával, a helyi erőforrások fokozottabb igénybevételével és takarékos gazdálkodással legfontosabb feladataikat megvalósítsák, területük fejlesztésében, a lakosság ellátásában jelentős eredményeket érjenek el.

A tisztelt országgyűlésnek arról számolhatok be, hogy 1973-ban a centenáriumi ünneplő fővárosunk dinamikusan fejlődött. Alapvető feladatainkat teljesítettük, illetve néhányat túlteljesítettünk. A zavartalan és a kiegyensúlyozott pénzügyi gazdálkodáshoz, év közben felmerült gondjaink megoldásához a párt és a kormányzat vezetői, valamint illetékes szervei részéről mindenkor megértést tapasztaltunk, s

jelentős segítséget

kaptunk, amiért köszönettel tartozunk.

A Fővárosi Tanács sokirányú tevékenysége az elmúlt évben is arra irányult, hogy tovább javuljon a fővárosi lakosság alapvető ellátása, az életkörülmények, hogy szocialista hazánk fővárosa mindannyiunk javára, örömeire tovább fejlődjön, szépüljön és gazdagodjon.

Tisztelt országgyűlés! A fővárosban változatlanul nagy jelentőségű, mintegy 350 ezer embert közvetlenül érintő társadalompolitikai probléma a lakáshelyzet. Megoldását, mindenekelőtt a munkás- és sokgyermekes családok lakásigényeinek kielégítését — a párt- és a kormány politikájával összhangban — egyik legfontosabb feladatunknak tartjuk.

A múlt évben a tervben előirányzott 14 700 lakás felelőleg a fővárosban. Az állami erőből történő lakásépítési feladatainkat 5 százalékkal — 440 lakással — túlteljesítettük. Az elmúlt három év alatt állami erőből annyi lakás épült a fővárosban, mint a III. ötéves terv egész időszakában. De azt is meg kell jegyezni, hogy a vállalati támogatású munkáslakásépítés még nem megfelelően halad előre. Ennek okait meg kell vizsgálnunk és intézkedéseket tennünk a helyzet javítása érdekében.

Számításaink szerint csak 1973-ban körülbelül 50 ezer ember költözött új lakásba, ha a lakáscekket is figyelembe vesszük, körülbelül 70 ezer ember került a korábbiánál jobb lakáskörülmé-

nyek közé. Az elmúlt évben kiutalt lakások 70 százalékát fizikai dolgozók és 34 százalékát fiatal házaspárok kapták, akiknek zöme szintén munkásfiatal.

A Fővárosi Tanács múlt évben hozott határozata szerint elkezdtek, s 1975 végéig befejezzük kétezer, három- és több gyermekes család lakásigényeinek kielégítését. Ez az intézkedés az érintett családokon túlmenően is nagy visszhangra és kedvező fogadtatásra talált. Természetesen a lakásigények kielégítésénél 1975 után is előnyben fogják részesíteni a sokgyermekes családokat.

Határozatunk megvalósítása érdekében több intézkedést kellett tennünk. 1974—75-ben ugyanis nem építünk annyi három- és több szobás lakást, amennyi a sokgyermekes családok igényeinek kielégítéséhez szükséges. Ezért körülbelül 400 társbérlet megszüntetésével nagy lakásokat szabadítottunk fel, amivel természetesen a társbérletben lakók helyzetén is könnyítettünk. Természetesen gondoltunk arra is, hogy egy-egy lakótelepre több száz sokgyermekes család költözzék, ezért a gyerekek bölcsődei, óvodái, iskolái elhelyezését férőhelyfejlesztések útján is elő kell segítenünk.

A Fővárosi Tanács a közelmúltban alkotott új tanácsrendeletet a lakásépítési hozzájárulás és a lakás-használatbavételi díj kedvezményeiről. Ezt végrehajtva

elsősorban a nagycsaládok

és a fiatal házaspárok évenként 16—18 millió forintba becsülhető, további szociálpolitikai kedvezményben fognak részesülni.

Tavaly kezdődött el a nagyrészt munkáscsaládok által lakott, elavult, korszerűtlen városrészek — Újpest, Kispest és Kőbánya — kerület-központjainak rekonstrukciója, s folytattuk a szociális szempontból nem megfelelő lakótelepek felszámolását.

Az eddigi eredmények alapján joggal várjuk: ha nagy erőfeszítésekkel is, de teljesíteni fogjuk az ötéves lakásépítési célkitűzéseinket.

A nagy számú és indokolt lakásigény gyorsabb kielégítését szükségesnek és a továbbiakban is elsődrendű fontosságú feladatnak tartjuk. A kormánytól több esetben kapott anyagi támogatás, tanácsai fejlesztési alappelhasználás és bankhitel segítségével — ha igen feszítetten is — a lakásépítési területeket elő fogjuk készíteni a következő ötéves tervidőszakra, mindenekelőtt 1976-ra és 1977-re, s reméljük, hogy a jelenleginél is nagyobb állami és magánerebből történő lakásépítkezést valósíthatunk meg.

A lakosság alapvető ellátása szempontjából fontos a lakásépítéshez kapcsolódó létesítmények megvalósítása. A kereskedelmi hálózatfejlesztési tervet túlteljesítettük a fővárosban összesen 33 ezer négyzetméter kiskereskedelmi hálózat épült, csaknem 70-nel szaporodott az üzletek száma. A kapcsolódó létesítményként tervezett 11 500 négyzetméter kereskedelmi hálózatfejlesztéssel szemben 16 ezer négyzetméter épült.

A népesedéspolitikai határozatok végrehajtását szolgálja és a sokgyermekes családok helyzetét jelentősen javítja, hogy a bölcsődei és óvodai férőhelyfejlesztési terveinket túlteljesítettük. A tervezett 720 bölcsődei és 3400 óvodai férőhelyfejlesztéssel szemben 855, illetve 4368 valósult meg. Egy év alatt majdnem annyi épült, mint a III. ötéves terv egész időszakában.

A jogos igények kielégítéséhez azonban ez még mindig kevés. Ezért mintegy 7000 bölcsődés és körülbelül 9000 óvodás korú gyermek felvételét kellett az elmúlt évben elutasítani. A helykihasználtság egészségtelenül magas. A bölcsődékben 110 százalék, az óvodákban 123,7 százalék. Ez a helyzet egyben meghatározza a további feladatainkat is. Társadalmi segítséget is igénybe véve növelni

kell a férőhelyek számát, gondolván természetesen a növekvő fenntartási költségekre is. A Fővárosi Tanács ezért úgy döntött, hogy még 1974—75-ben tervben felül 400—500 óvodai és körülbelül 300 bölcsődei férőhelyet kell építenünk, amihez a pénzügyi feltételeket biztosítjuk.

A Fővárosi Tanács és az illetékes minisztériumok részéről viszont sürögő intézkedések szükségesek a megfelelő számú szakképzett munkaerő biztosítása és a szakemberképzés fokozása érdekében, mert ennek hiányában a már megépült óvodák és bölcsődék üzembe helyezése, még inkább üzemeltetése is nehézségbe ütközik.

A gyermekek sportolási, mozgási lehetőségeinek bővítése érdekében a múlt évben minden új iskolához tornaterem épült, s öt új úszó-tanmedencét és 38 játszótér építettünk. Ebben az évben

társadalmi segítséget is

igénybe véve — körülbelül 50 kis sportpályát fogunk építeni.

Tisztelt országgyűlés! A főváros lakóit nap nap után közvetlenül érinti a tömegközlekedés helyzete, színvonala. Ennek javításáért hatékony intézkedések születtek az elmúlt évben, amelyek közül most csak a legfontosabbakat említem. Az utazási gondokat nagyban enyhítette a kelet-nyugati metró második szakaszának üzembe helyezése. A metrón utazók száma jelentősen megnőtt, ezért a zsúfoltság elkerülése érdekében legkésőbb 1975 végéig áttérünk az ötkocsis szelvények üzemeltetésére. Az ehhez szükséges 25 darab motorokcsi beszerzését a kormány tervben felül biztosította részünkre.

Vásárosított 200 darab korszerű autóbust és 35 villamost. Ez lehetővé tette több új autóbustjárat indítását és a járatok sűrűsítését. Sajnos, a nagy számú beszerzések ellenére a járműállomány jelentékeny része elöregedett, további cserére szorul.

Átadtuk a forgalomnak a korszerűsített fogaskerekű vasutat. A kormány 1973—75-re biztosított többlet anyagi támogatásának eredményeként meggyorsult az elavult villamosvasúti vágányhálózat felújítása. Megépült a Csömöri úti közúti felüljáró, korszerűsítettük a Lánchidat és az alagutat üzembe helyeztük az 530 millió forint költséggel épült millenniumi földalatti vasutat, amelyet sajnos kisebb műszaki hibák miatt rövid időre le kellett állítani. Nem utolsósorban említem, hogy a kormány 1973-ban hozott határozatának és ehhez többletpénzeszköz biztosításának eredményeként meggyorsult az észak—déli metróvonal építése.

Mindezek ismeretében túlzás nélkül mondhatjuk, hogy a múlt évben a fővárosban tovább javult a tömegközlekedés helyzete, színvonala. Ez nem meglepővé teszi, miután tudjuk, hogy az eredmények ellenére is még sok a gond, a megoldásra váró feladat a kulturáltabb, zavartalanabb közlekedés biztosítása érdekében.

Tisztelt országgyűlés! A népgazdaság egészéhez hasonlóan a fővárosban is jelentősek az elmúlt évi eredményeink, de nem kicsik a megoldásra váró feladataink sem. Sok olyan gondunk van, amelynek megszüntetéséhez hosszú idő, sok pénz szükséges, de amelyeknek megoldását a főváros lakossága türelmelelően sürgeti. Elég említenem a lakásellátással, a gyermekintézményhálózat elégtelenségével, a lakóházfelújítással, az intézményfenntartással, az egészségügyi hálózat helyzetével és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos gondjainkat, amelyekről most csak vázlatosan szóltam, de amelyek valamennyiünk előtt ismertek.

Vannak azonban olyan feladataink is, amelyek megoldásában a belső tartalékok mozgósításával is nagyobb eredményeket lehet elérni. A tanács munkájának színvonalának emelése, az ügyintézés egyszerűsítése és gyorsítása, a lakossággal tartott kapcsolatok javítása, a törvényesség fokozottabb betartása — mind olyan cél, amelyek eléréséért nagyobb anyagi áldozatok nélkül is többet kell és lehet tennünk. Feladatunk az is, hogy

célszerűbben és még takarékosabban

gazdálkodjunk, gondosabban készítsük elő a beruházásokat, hogy azok határidőre és jelentősebb költségtúllépések nélkül valósuljanak meg. A főváros egészségügyi és oktatási intézményeinek állapota, felszereltsége sok tekintetben nem megfelelő. Ezért minden meg kell tennünk a helyzet javítása érdekében.

A fővárosi és a kerületi tanácsok dolgozóiban megvan a szándék, hogy az eddigieknél jobban, felelősségteljesebben, eredményesebben végezzék munkájukat. Dolgozóink az elmúlt évben nagy örömmel, köszönettel és munkájuk megbecsüléseként fogadták a munkaidőcsökkentést, a jutalmazási alap felemelését, az idén pedig a jelentős béremelést. Ezek az intézkedések várhatóan kedvező hatással lesznek a munka színvonalára, a feyelemre és a határidők betartására. Bizonyosak vagyunk abban, hogy a felszabadulásunk 30. évfordulója és pártunk XI. kongresszusa tiszteletére kibontakozott munkaversenymozgalmak is hozzá fog járulni ötéves tervünk teljesítéséhez, fővárosunk további fejlődéséhez — fejezte be nagy tetszéssel fogadott felszólalását Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke.

Üdülés a Duna partján

Ott, ahol a Római-part üdülőházainak sora véget ér, s a városból jövő busz visszafordul, árnyas, gondozott parkban fekszik a Fővárosi Tanács békásmegyéri üdülője. Amikor ott járunk, a szeszélyes nyár bőkezűen ontotta hevét. Sokan az árnyékba húzódtak előre, de — amint az képünkön is látható — vidám lubickolás folyt a nagy medencében is.